Zpráva o činnosti právní kanceláře ČLK
za období říjen 2025-září 2026

V nadepsaném období se na činnosti právní kanceláře po dobu celého roku podílelo celkem 8 právníků: JUDr. Jan Mach, Mgr. Aleš Buriánek, Mgr. Bc. Miloš Máca, MUDr. Mgr. Dagmar Záleská, Mgr. Daniel Valášek, JUDr. Silvie Kunertová a Mgr. Theodora Čáslavská.

K jednotlivým činnostem vykonaným právní kanceláří ČLK za 2026 s ohledem na objem této činnosti uvádíme následující:

- Za období 1.10.2025 až 30.9.2026 bylo na právní kancelář ČLK předáno k vyřízení celkem **1501 písemných podnětů** (pro srovnání: rok 2025 – 1666 podnětů, 2024 – 1827, 2023 – 1588, roky 2021+2022 – 3302 podnětů, rok 2020 – 2275, rok 2019 – 2308, rok 2018 – 2478, rok 2017 – 2245, rok 2016 – 2257, rok 2015 – 2162, rok 2014 – 2084, 2013 – 1939, 2012 – 2736, 2011 – 1381, 2010 – 1541, 2009 – 1163, 2008 – 1138, 2007 - 1096, 2006 – 1596, rok 2005 - 1592, rok 2004 - 1351, rok 2003 - 1062, rok 2002 - 1083 písemných podnětů).

- Přibližně 3/5 písemných podnětů tvořily dotazy lékařů-členů ČLK týkající se konkrétní právní problematiky. Jako v každém roce se velké množství dotazů týkalo právní úpravy podle zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (práva a povinnosti ve vztahu lékař a pacient, povinná mlčenlivost, zdravotnická dokumentace, informovaný souhlas, péče o nezletilé apod.), dále pak smluvních vztahů se zdravotními pojišťovnami, pracovněprávní problematiky, trestněprávní problematiky, problematiky specializačního vzdělávání lékařů, posuzování smluv či kvalifikačních dohod, problematiky zdravotnické dokumentace, posudkové činnosti apod. V ostatních případech se jednalo o podněty ze strany orgánů ČLK – představenstva, prezidenta, revizní komise, čestné rady, orgánů OSL ČLK, dále o korespondenci ze strany Policie ČR, soudů, Ministerstva zdravotnictví ČR a dalších institucí. Na každý písemný podnět je vypracována příslušným právníkem ČLK písemná odpověď.

- Možnosti **telefonické právní konzultace** s právníkem ČLK využívá denně **20 - 30 lékařů** - členů ČLK s tím, že intenzita telefonických konzultací kolísá v závislosti na existenci aktuálního problému, který je třeba ze strany lékařů řešit (přesčasová práce a právní otázky s ní související, právní úprava podle zákona č. 372/2011 Sb., smlouvy se zdravotními pojišťovnami, úhradové dodatky, potvrzení, vyvrácení, upřesnění či posouzení informací získaných z médií, dotazy týkající se podivných praktik inzertních firem, rostoucí počet trestních oznámení či žalob na lékaře, problematika specializačního vzdělávání lékařů a kvalifikačních dohod, řešení sporů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, poskytování informací státním orgánům a s tím spojené nahlížení do zdravotnické dokumentace atd.).

- **Služby tísňové linky první právní pomoci** využije týdně zhruba **15 lékařů**. Rychlou právní pomoc právní kanceláře ČLK lze využívat v případech, kdy je zde nebezpečí z prodlení a lékař potřebuje neprodleně získat příslušnou informaci, aby věděl, jak má v dané situaci nadále jednat.

- Pokud není možné řešit právní problém lékaře telefonicky, popřípadě písemně, nebo si to lékař – člen ČLK výslovně přeje, je sjednána osobní konzultace s konkrétním právníkem ČLK. **Měsíčně** je poskytnuto interními právníky ČLK zhruba **10 osobních konzultací**. Využívána je možnost osobní konzultace rovněž v kanceláři ČLK v Olomouci, kterou mohou po předchozí domluvě s Mgr. Valáškem využívat členové ČLK pracující především na Moravě v případě, že je tato osobní konzultace žádoucí. Tyto konzultace ušetří čas a výdaje lékařům tím, že nemusí cestovat do vzdálenější kanceláře ČLK v Praze.

- Právníci ČLK se pravidelně **jednou měsíčně účastní zasedání čestné rady ČLK** s tím, že právní kancelář ČLK pravidelně připravuje z právního hlediska podklady ke všem jednáním čestné rady ČLK a následně vypracovává rozhodnutí.

- Právníci ČLK se pravidelně **účastní zasedání představenstva ČLK, porady předsedů OSL ČLK a Vědecké rady ČLK.**

- Na základě rozhodnutí prezidenta ČLK se právníci ČLK osobně účastní dalších jednání, zejména dohodovacích řízení o hodnotě bodu a výši úhrad zdravotní péče, s obchodními partnery ČLK, připravují a kontrolují návrhy smluv, které ČLK uzavírá.

- Právníci ČLK pravidelně **jednou měsíčně přispívají do časopisu Tempus Medicorum** články týkajícími se aktuální právní problematiky. Vedle toho v časopisu informují členy ČLK o všech důležitých legislativních změnách, které se vztahují k výkonu povolání lékaře. Rovněž připravují podklady k dalším článkům v tomto časopisu pro ostatní přispěvatele.

- Právní kancelář ČLK reviduje smlouvy, které ČLK uzavírá s dalšími subjekty a v případě potřeby se účastní jednání o obsahu těchto smluv.

- Ve všech soudních řízeních týkajících se výkonu lékařského povolání, zejména v případech trestního stíhání lékařů, kterých přibývá, ale i v případech žalob o náhradu škody a ochranu osobnosti, poskytuje právní kancelář ČLK příslušnému lékaři, popřípadě též jeho advokátovi, permanentní konsultativní právní podporu a všechny případy, kdy člen ČLK o tuto podporu požádal, sleduje od počátku až do konce.

- Právní kancelář ČLK dále zajišťuje vymáhání neuhrazených členských příspěvků soudní cestou. V roce 2026 šlo o 6 kauz. Soudy nadále rozhodují ve prospěch ČLK a z této klesající tendence lze jednoznačně usuzovat, že pravidelné vymáhání nezaplacených členských příspěvků působí na neplatící lékaře nejen represivně z hlediska povinnosti zaplatit úroky z prodlení za pozdní zaplacení a následně i náklady řízení za soudní spor, nýbrž také preventivně, kdy zejména chroničtí neplatiči porozuměli, že svou liknavostí či dokonce záměrným neplacením svou situaci ještě zhorší.

- Právní kancelář ČLK dále pokračuje prostřednictvím soudního exekutora s vymáháním neuhrazených pokut, udělených čestnými radami okresních sdružení, případně čestnou radou komory. Případy bývají rovněž rozhodovány ve prospěch ČLK a v řadě z nich již skutečně došlo k uhrazení dlužných pokut ze strany obviněných lékařů.

- V roce 2026 právní kancelář ČLK připravila připomínky a pozměňovací návrhy k dalším právním předpisům a novelám předloženým příslušnými orgány, kdy v tomto roce šlo především o návrh novely zákona o veřejném zdravotním pojištění, návrh novely zákona o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, návrh novely zákona o vzdělávání a způsobilosti k výkonu povolání lékařů a nelékařských zdravotnických pracovníků, návrhy úhradové vyhlášky pro roky 2026 a 2027, návrh zákona o elektronické evidenci tržeb, návrh novely zákona o elektronizaci zdravotnictví, návrh novely zákona o ochraně veřejného zdraví, návrh dokumentu Ministerstva zdravotnictví ČR o pořizování nahrávek zdravotníků a jejich využití při šetření stížností ve správním řízení.

- Právní kancelář ČLK se pravidelně podílí na aktualizaci stavovských předpisů a závazných stanovisek ČLK a na základě podnětů členů ČLK připravuje potřebné novelizace. Ve spolupráci s vědeckou radou se v tomto roce zejména podílela na vydání nového Doporučení České lékařské komory o postupu při přechodu z péče intenzivní na péči paliativní.

- Tradiční celodenní právní konference pořádaná právní kanceláří ČLK proběhla dne 28.5.2026 v Praze v Domě lékařů. Vedle právní problematiky přednášené právníky komory se konference letos konala za účasti doc. PhDr. Ludmily Čírtkové, CSc., policejní psycholožky, emeritní prorektorky a vedoucí katedry Policejní akademie, docentky Právnické fakulty UK a soudní znalkyně a byla zaměřena na problematiku jak psychologicky reagovat na urážky, vyhrožování a pokusy o fyzické napadání.

- V červnu 2026 skončil 14. ročník a v září 2026 zahájila právní kancelář ČLK již 15. ročník Univerzity medicínského práva, což je projekt zaměřený na praktické právní školení lékařů v této oblasti. Přednášky se konají ve vlastních prostorách ČLK v Domě lékařů na Drahobejlově ul. 27 v Praze. V tomto 15. ročníku již potřetí aplikujeme tzv. „hybridní způsob“ této akce, aby zájemci, kteří nemohou přijet do Prahy se mohli ke konané lekci dálkově připojit a šetřil se čas lékařů ze vzdálenějších míst.

- Právní kancelář pravidelně sleduje novou judikaturu v oblasti medicínského práva (nálezy Ústavního soudu ČR, rozsudky Nejvyššího soudu ČR a Nejvyššího správního soudu ČR a rovněž evropskou judikaturu), lékaře o novinkách informuje zejména prostřednictvím časopisu Tempus Medicorum a lékařům, na které má emailové spojení, zasílá doporučení, jak v intencích této judikatury v praxi postupovat.

- Právníci právní kanceláře ČLK se i v roce 2026 podíleli na zajištění právních kurzů pro lékaře a další zdravotníky ve specializační přípravě, probíhajících na pracovištích IPVZ.

- Právní kancelář ČLK stále aktualizuje knihovnu zdravotnické legislativy, která je všem lékařům dostupná na webových stránkách ČLK.

- Právní kancelář ČLK rovněž poskytla analýzu úhradových dodatků ke smlouvám o poskytování a úhradě zdravotních služeb pro soukromé ambulantní poskytovatele zdravotních služeb.

- Právní kancelář ČLK se rovněž podílí na agendě správy Domu lékařů, sídla kanceláře České lékařské komory v Praze.

Celkově lze konstatovat, že v oblasti tvorby a novelizací legislativy se komora permanentně potýká s návrhy zákonů a vyhlášek, které považujeme za spíše nepříznivé jak pro lékaře, tak pro pacienty. Snažíme se svými připomínkami tomu bránit, což se někdy částečně daří (například po připomínkách komory bylo podle prvního náměstka ministra zdravotnictví upuštěno od záměru zrušit funkci odborného zástupce), často však jsou naše připomínky odmítány či ignorovány.

Nepříznivý trend ke kriminalizaci lékařů pokračuje a svůj podíl na něm mají zejména sami lékaři ve funkci soudních znalců. Ukazuje se, že poté kdy funkce soudního znalce je „nároková" (kdo splňuje podmínky má právo být jmenován soudním znalcem) někteří soudní znalci v oboru zdravotnictví na žádost kohokoli kdo poskytne komerční platbu jsou ochotni vypracovat i velmi tendenční znalecké posudky v neprospěch lékařů, kterým pak u soudů musíme čelit. Zákon sice stanoví, že znalcem může být pouze ten, jehož odbornost osvědčí profesní komora zřízená zákonem, ale dosud se nepodařilo prosadit, aby prováděcí vyhláška byla v souladu se zákonem. Komora přijala v tomto směru dva užitečné stavovské předpisy. Posudky vědecké rady vypracované na žádost lékařů jsou nyní označeny na titulní straně tak, aby každému soudci bylo zřejmé na základě, jakých zákonů, kým, a proč je mu odborný posudek vědecké rady komory jako důkaz předkládán. Policisté, státní zástupci a soudci jsou informováni, že předají-li trestní věc k řešení komoře, nemůže být promlčena a komora ji vždy projedná.

V poslední době řešíme i otázku nahrávek pořizovaných v prostorách zdravotnických zařízení jako případný důkaz a jak v těchto situacích reagovat.

Zabýváme se také otázkou neoprávněných „poplatků" a na druhé straně oprávněné dohodnuté úhrady služeb nehrazených ze zdravotního pojištění.

Trvalým problémem je výše úhrad poskytovaných hrazených služeb, jejich nedostatečná valorizace i regulace úhrad tak, aby byla v mezích ústavnosti tak jak je opakovaně vymezil Ústavní soud, jehož nálezy jsou stále platné.

Ve všech těchto záležitostech se snažíme poskytnout lékařům v rámci našich možností účinnou právní podporu.

V Praze dne 20. října 2026

JUDr. Jan Mach
ředitel právní kanceláře ČLK